

Høringsinnspill til forslag til endringer i barnevernloven; kompetanse, varsling til fornærmede eller etterlatte og regulering av bruk av sakkyndige i barnevernet

Til : Barne- og familiedepartementet

Fra : Sámi Klinihkka, Samisk nasjonal kompetansetjeneste psykisk helsevern og rus (SANKS),

Kopi :

Dato : 30. Juni 2020

Sámi Klinihkka, SANKS takker for invitasjonen til å komme med innspill til forslag om endringer i barnevernloven.

SANKS har status som samisk nasjonal kompetansetjeneste psykisk helsevern og rus (SANKS) og er organisert under Sámi Klinihkka, Finnmarkssykehuset HF. Kompetansetjenesten har som oppgave å bidra til likeverdige tjenester innen psykisk helsevern og rus/avhengighet for samisk befolkning nasjonalt. Sámi klinihkka, SANKS har i tillegg samarbeidsavtale med Jämtland/Härjedalens län i Sverige og Lapplands län i Finland, om samiske pasienter innen psykisk helsevern og avhengighet.

Innspillene fra Sámi klinihkka, SANKS er baseres på vårt nasjonale samfunnsansvar for den samiske befolkningen. Vi vektlegger viktigheten av at offentlige tilbud skal ivareta samers behov for språklig og kulturelle tilpassede tjenester.

Om Kompetanse i barnevernet.

SANKS, Sámi klinihkka er svært positive til forslaget om fremtidig kompetansekrav for å kunne arbeide i kommunalt barnevern. Tiltaket vil bidra med å løfte kvaliteten i barneverntjenesten.

I en overgangsperiode der man arbeider med å få på plass riktig kompetanse inn i kommunale barneverntjenesten, kan søker om et varig unntak for kompetansekravet med inntil 3 år. Søker kommunen om varig unntak har kommunen en plikt å informere fylkesmannen om saken. SANKS, Sámi klinihkka stiller oss undrende om hensikten med informasjonsplikten. Har fylkeskommunen represaliermuligheter dersom kommuner ikke klarer å oppfylle kompetansekrav innen gitt tidsramme.

Rammeplanene stiller krav til hvilke kunnskaper studentene skal ha om samiske barn, unge og voksnes rettigheter for språklig og kulturell tilpasning og utøvelse. SANKS, Sámi Klinihkka erfarer at det finnes manglende kunnskaper om samiske rettigheter og forhold i barneverntjenestene. Vi henstiller departementet om å legge krav til at veiledning og opplæringen for barnevernansatte inkluderer kunnskap om samiske rettigheter, språk og kultur. Kompetansekravet vil bidra til å høyne kompetansen i barneverntjenesten her og nå.

Det foreligger ingen bekrivelse av hvem som innehar veiledningsansvaret i kommunene, noe som vi mener bør tydeliggjøres.

Kommunene gis anledning til å vurdere innhold og omfanget av opplæring og veiledningen ut fra lokale forhold. Å tilpasse opplæring og veiledning lokalt betrakter vi som gunstig og gir barnevernansatte gode

kunnskaper om lokale forhold. Like fullt ser vi at ved ressursmangler kan det foreligge risiko for at veiledning og opplæringen blir mangelfull forutsatt at det foreligger et minstekrav til innhold og omfang for opplæring og veiledning. En forutsetning for god veiledning og opplæring er at det foreligger ressurser med riktig kompetanse og kapasitet. De kommuner som mangler ressurser og/eller kompetanse, anmoder vi om at det inngås interkommunale samarbeid for ivaretagelse av at kvaliteten og omfanget på veiledning og opplæringen som gis til barnevernansatte.

I endringsforslagene for barneverninstitusjoner foreligger det et krav om å ha en stillingsplan som skal sikre faglig og forsvarlig kompetansebredde sett i forhold til målgruppe og målsetting. SANKS, Sámi klinihkka oppfordrer til at det innføres retningslinjer om kompetansekrav og behov for tverrfaglighet sett i forhold til målgruppe og målsetting. Å innføre minimumskrav til kompetanse vil gjøre det enklere for de institusjoner eller institusjonseieres vurdering om muligheten for å søke om unntak til kravet for bacherlograd.

SANKS, Sámi klinihkka vil berømme forslaget om at kommuner skal i større grad få et ansvar å tilby praksisplasser for studenter i barnverntjenesten. Når studentene har praksis fra kommunale barnevern, vil dette kunne styrke kvaliteten til kommunale barnevern.

Om innføring av varslingsregler i barnevernloven.

SANKS, Sámi klinihkka støtter seg konklusjonen til Advokatkollegiet Kindem & Co sin utredning «Om innføring av regler som åpner for varsling fra barneverntjenesten til fornærmede eller etterlatte når personer under 15 år begår alvorlige lovbrudd rettet mot person».

Regulering av bruk av sakkyndige i barnevernsaker.

SANKS, Sámi klinihkka gir sin støtte til forslagene om at det innføres en forskriftshjemmel med krav til mandat, rapportering og egenerklæring ved bruk av sakkyndige. Departementet foreslår videre at forskriftene kan gi noen innholdsmessige minstekrav til utformingen av mandat og sakkyndiges rapportering. SANKS, Sámi Klinihkka er svært positiv til at det legges inn minstekrav til at mandatets og rapporteringens utforming. Vårt innspill til minstekrav er at mandatet og rapporteringen bør inneholde krav om at sakkyndige tar hensyn til språklig og kulturelle ulikheter når man gjør sine vurderinger, som et tiltak i å øke kvaliteten og rettsikkerheten til de det gjelder.

I veiledningens innholdsmessige krav til egenerklæring anmoder vi om at den sakkyndige redegjør for sin kompetanse når det kommer til samiske barn og unges rettigheter til språklig og kulturell utvikling. I saker som omhandler samiske familier bør den sakkyndige har nødvendig språk og kulturkompetanse for å gjøre vurderinger som ivaretar samers rettigheter.